

OBRTNI VESTNIK

Strokovni list za povzdigo in napredek slovenskega obrtništva

„Obrtni Vestnik“
izhaja
mesečno dvakrat, in sicer:
vsakega 1. in 15. v mesecu
ter stane celoletno Din 24.—
polletno Din 12.—
posamezna številka Din 1.—

Oficijelno glasilo „Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani“
in „Splošne zveze obrtnih zadrug v Mariboru“ ter
slovenskih obrtnih društev v Sloveniji.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo. — Rokopisi se ne vračajo.
Ponatiski dovoljeni le z navedbo vira.

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Dunajska cesta št. 20.

Cene inseratom:

	Din p
Pri 1 × objavi $\frac{1}{1}$ str. 600.—	
„ „ „ $\frac{1}{2}$ „ 300.—	
„ „ „ $\frac{1}{4}$ „ 150.—	
„ „ „ $\frac{1}{8}$ „ 75.—	
„ „ „ $\frac{1}{16}$ „ 37.50	

VII. letnik.

V Ljubljani, dne 1. septembra 1924.

Štev. 17. in 18.

Revizija obrtnega zakona.

Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani je poslala pred kratkim med drugimi tudi Zvezi obrtnih zadrug v Ljubljani poziv, da stavi konkretne predloge za revizijo obrtnega zakona, ki naj bi veljal za vso kraljevino. Zbornica je opozarjala na nekatera važnejša vprašanja, glede katerih naj bi obrtništvo zavzelo svoje načelno stališče. Ker je revizija obrtnega zakona izredne važnosti za naše obrtništvo ter je v kratkem pričakovati, da bo izdelan projekt novega obrtnega zakona, naj v sledečem v kratkem navedemo nekatere važnejše točke iz dopisa Trgovske in obrtniške zbornice:

Obrtništvo Slovenije zavzema v splošnem stališče, naj bi se bodoči obrtni zakon držal vsaj v glavnem one sistematične ureditve posameznih skupin določb, kakor naš sedanji obrtni red. V novi obrtni zakon bi bilo sprejeti tudi določbe o obrtih, ki so bili doslej urejeni s posebnimi zakoni, kakor na primer določbe o stavbnih obrtih, drogerijah in prodaji strupov, o prodaji alkoholnih pijač itd. Seveda bi bilo pritegniti v zakon le določbe obrtnopravnega značaja in če bi odgovarjalo praktičnim razlogom, le tozadavne okvirne določbe, dočim naj bi se razne nebistvene podrobnosti in izvršilne odredbe uredile s posebnimi pravilniki ali naredbami.

Glede poslov in podjetij, za katere ne bi veljale določbe obrtnega zakona, na primer rudarska podjetja, se bo treba odločiti, v koliko naj se tudi v novem obrtnem zakonu smatrajo za izvzeta opravila in podjetja, naštet v čl. V. razglasilnega patenta k našemu sedanjemu obrtnemu redu. Delovanja pridobitnih in gospodarskih zadrug bi po predlogih trgovskih in obrtniških krogov ne bilo izvzeti v celem obsegu iz poslov, za katere velja obrtni zakon, temveč bi bilo delati med njimi razliko.

Zbornica se dotika vprašanja potujočih obrtov ter hišne industrije.

Odločiti se bo treba, kako naj se delijo obrti. Naš obrtni red pozna proste, rokodelske in koncesijonirane obrte ter trgovske obrte in tovarniška podjetja, ki so izvzeta od uvrstitve med rokodelske obrte (§ 1. o. r.). Če bi se delala razlika med rokodelskimi in industrijskimi obrti, bi bilo vsekakor potrebno že v zakonu začrtati med njimi neko razločno mejo in določiti znake, po katerih bi se moglo presojati, ali gre v konkretnem primeru za rokodelski ali pa za industrijski (tovarniški) obrt.

Glede razdelitve obrtov opozarja zbornica na predloge, ki gredo za tem, da bi se v bodočem obrtnem redu razlikovale tri skupine.

Prvo skupino bi tvorili taki obrti, za katere razen splošnih pogojev, t. j. samopravnost, neoporečnost, pri pravnih osebah poslovođa, pri inozemcih reciprociteta, ne bi bila potrebna izpolnitev nikakih drugih posebnih pogojev, kakor na primer usposobljenost, zanesljivost, obstoj krajevne potrebe itd. V to skupino bi spadali nekateri produkcijski nerokodelski obrti, mogoče nekateri trgovski in trgovski pomožni obrti ter tovarniški in drugi veleobrati, v kolikor bi ne bili vezani iz posebnih javnih ozirov na koncesijo. Končno naj bi spadali semkaj oni obrti, ki se ne pečajo s produkcijo, temveč le s trgovanjem in trgovskimi pomožnimi posli in ki na koncesijo niso vezani. Za izvrševanje takih obrtov, katere smo do sedaj poznali kot tako zvane »proste« obrte, bi zadostovala le prijava obrtni oblasti in če bi bilo potrebno, še odobritev obratovališča.

V drugo skupino bi spadali taki obrti, katere sme izvrševati le oni, ki dokaže zakonito predpisano usposobljenost. K tem obrtom bi spadali nekateri produkcijski obrti, ki bi jih označili kakor doslej za rokodelske (zanatske), dalje večina trgovskih pomožnih obrtov in mogoče še nekateri obrti, ki se ne bavijo s produkcijo in trgovino ter že obstoje ali pa bi jih ustvaril šele čas in bi jih uvrstili semkaj kasneje. Za veleobrte, to je tovarniške in druge velike produkcijske obrte in pa trgovine na debelo, naj bi se v splošnem usposobljenost ne zahtevala.

K tej drugi panogi obrtov bi bilo vsekakor sprejeti vsaj večino onih produkcijskih obrtov, ki so naštet v dosedanjem obrtnem redu v § 1. pod točkami 1 do 54 s fotografskim obrtom vred, razen tega pa bi kazalo sprejeti med rokodelske še kake do sedaj proste obrte, ki so se v zadnjih letih tako razvili, da njih izvrševanje zahteva prav tako vezbanje in usposobljenost, kakor se zahteva pri rokodelskih. Omeniti bi bilo na primer izdelovanje perila in damsko krojaštvo. Kazalo bi mogoče uvesti kako izpremembo glede podreditve nekaterih med seboj sličnih rokodelskih obrtov pod isto točko § 1. o. r. združene razdružiti.

V zvezi s tem, bi bilo rešiti vprašanje učne in pomočniške dobe, vajeniške, pomočniške in mojstrske preizkušnje, vračunanje učenja in zaposlenja v tovarniških in drugih industrijskih podjetjih ter rokodelske zaposlenosti pri vojakihi in predpisano vajeniško

in pomočniško dobo. V katerih primerih naj bi bil možen dispens (izpregled)?

Tretjo skupino naj bi tvorili obrti, katerih izvrševanje bi bilo odvisno od posebne prepustitve obrtne oblasti (koncesije), ker bi to zahtevali javni interesi. V tej skupini bi bilo razlikovati koncesijonirane obrte, ki ne bi bili vezani na dokaz usposobljenosti in pa take, za katere bi se zahtevalo poleg drugih predpogojev, da se prosilec izkaže s spričevali o strokovni usposobljenosti. Naš obrtni red vsebuje tozadevna določila predvsem v § 15. in sledečih ter v § 22., 23. in 23. a. Razen tega pa imamo še celo vrsto posebnih zakonov in naredb izven obrtnega reda. Vsekakor bi bilo treba koncesijonirane obrte naštetit taksativno, kakor so našeti rokodelski obrti ter v zakonu posebno glede usposobljenosti vsaj okvirno določiti pogoje za izvrševanje. Čujejo se zahteve po koncesijoniranju stavbnih obrtov, izdelave in prodaje orožja in municije, izdelovanja in popraviljanja parnih kotlov in naprav za proizvodnjo in napeljava električne energije, instalacije vodo-vodov, izdelovanja strupov in preparatov za zdravilstvo, v kolikor ni pridržano lekarnam, čistilcev kanalov, konjačev, instalacije cevi za prevajanje plina in centralno kurjavo, obrta za uničevanje miši in mrčesov ter gostilniškega obrta. Za večino teh bi imel biti predpisan dokaz usposobljenosti. Naše obrtništvo je posebno interesirano na ureditvi stavbenega in gostilniškega obrta.

Razdelitev obrtov je vsekakor eno najvažnejših vprašanj pri reviziji našega obrtnega reda.

Veliko važnost pa bi bilo obračati tudi na to, da se glede obsega in izvrševanja obrtnih pravic v novi obrtni zakon sprejmejo vsaj tako jasne določbe, ki bodo omogočale, da si bo obrtnik na jasnem, kako daleč gredo njegove pravice. Tozadevna določila imamo v našem obrtnem redu v §§ 36. do 61. Vsakomur je znano, koliko sporov rodi ravno poseganje obrtnika ene panoge v delokrog obrtnika druge panoge. Nagromadile so se cele knjige raznih, dostikrat si nasprotujočih določb in načelnih izjav, kaj sme izvrševati en obrtnik in kaj drugi. Gotov red je vsekakor nujno potreben, ker bi nastala sicer anarhija, ki bi razvoju obrta zelo škodovala, in razpaslo bi se šušmarstvo. Skušnja pa tudi kaže, da se živ gospodarski organizem ne da in tudi ne sme oklepiti v suha paragrafska določila in da je treba delovanju in razmahu obrta, trgovine in industrije dati duška in možnosti razvoja z liberalnimi določili. Pri tem je seveda treba v primernih mejah ščititi interese posameznih obrtnih panog, odnosno obrtnikov. Ne gre, da bi se obdala vsaka obrtna panoga s kitajskim zidom. To bi mogoče ustrezalo posameznikom ali posameznim obrtnim panogam in bi bil mogoče kak hirajoč obrt za enkrat rešen propada, zato pa bi na drugi strani trpela celota, splošni razvoj obrta, trgovine in industrije in seveda tudi zmožnost konkurence naše produkcije in trgovine z inozemstvom. Rešitev tega vprašanja je zato za obrtno politiko izredne važnosti in je treba vsestranskega pretresa in upoštevanja danih prilik.

Izredne važnosti bi bilo, da se ureditev razmerja med samostojnimi obrtniki in pomožnim osebjem sprejme v obrtni zakon, da se s tem popravijo velike pogrške, ki jih je naredil zakon o zaščit delavcev. S tem bi bilo ustrezno le dejanskim razmeram in nujni potrebi.

Odrto je vprašanje strokovnih organizacij. Najli ostanejo zadruga še v bodoče kakor doslej pri nas, ali naj se v tem pogledu kaj izpremeni. Isto velja tudi za združne zveze.

Kakor je razvidno iz navedenega, čaka naše obrtne organizacije težko delo, ako hočejo pravkar navedeno vprašanje revizije obrtnega zakona temeljito obravnavati ter staviti danim razmeram primerne, utemeljene konkretne predloge. Vendar pa je neobhodno potrebno, da se obrtne organizacije zavedajo velike važnosti tega vprašanja ter da se dela resno in temeljito poprimejo, ker bo od ureditve obrtnega zakona v veliki meri odvisen tudi razvoj našega obrta v bodočnosti.

Bolniška blagajna samostojnih obrtnikov.

Že pred leti se je med našim obrtništvo sprožila ideja, da bi se tudi za obrtnike ustanovila bolniška blagajna. Napravili so se tudi že poskusi, ki pa niso privedli do kakih pozitivnih uspehov, čemur je vzrok v prvi vrsti dejstvo, da se je obrtništvo premalo zavedalo, da je tudi zanj zavarovanje za primer bolezni, nezgode in onemoglosti ravno tako potrebno, kakor za delavca.

Na lanskem obrtniškem shodu, ki se je vršil ob času velesejma v Ljubljani, se je ponovno sprožila misel ustanovitve bolniške blagajne in od tedaj se je pričelo o tem važnem vprašanju temeljiteje razpravljati. Na zveznem občnem zboru dne 30. marca t. l. se sklenilo, da se bolniška blagajna ustanovi ter se je poverilo zvezno načelstvo, da napravi vse potrebne predpriprave. Zvezno načelstvo je te predpriprave deloma izvršilo in je s pomočjo strokovnjakov v zavarovalni stroki izdelalo osnutek pravil, ki naj dajo podlagi nadaljnjemu organizatoričnemu delu.

Obrtniške bolniške blagajne obstojajo danes že skoraj v vseh državah, kjer je obrt razvit. Nekatere, n. pr. v Avstriji in Nemčiji, so postale celo velike obrtniške zavarovalne institucije, ki razpolagajo s premoženjem, imajo svoja okrevališča in zdravilišča, — seveda pa imajo pri tem tudi zavedne člane. V Avstriji, pa tudi po nekaterih drugih državah zahteva obrtništvo tudi, da se uredi posebno starostno zavarovanje z zakonom.

Naš obrt, dasi za naše razmere dokaj razvit, se vendar ne more primerjati z moderno urejenim obrtom v industrijskih državah. A vendar se to obrtništvo zaveda, da v primeru bolezni, nezgode in onemoglosti potrebuje pomoči. Naš obrtnik pa živi v majhnih razmerah, vedno ga tišči k tlom to ali ono, tarejo ga davki, primanjkuje mu dela, bori se z domačo in inozemsko konkurenco, če pa zbolí ali se ponesreči, tedaj pa se mu lahko zgodi, da njegova usoda ni nič boljša, nego ona delavca, ki pa je vsaj tudi za te primere zavarovan. Naš obrt se prišteva skoraj izključno med malo in srednjo, v kateri prevladuje ročno delo, ni torej bogat, zato pa je še tem bolj potrebno, da si obrtništvo ustvari samostojno zavarovanje, v katerem bo samo odločevalo.

Bolniška blagajna bo prostovoljna. Vsak samostojen obrtnik bo lahko član te bolniške blagajne, zavaroval pa bo lahko tudi svoje družinske člane. Zavarovanje se bo raztezalo na bolezni, nezgode, onemoglost in blagajna bo dajala vse podpore, ki spadajo pod zavarovanje.

Odveč bi bilo, da bi zopet poudarjali važnost te ustanove, ki bo edinole v korist obrtništva. Mnogo jih bo, ki bodo kritizirali ustanovo še prej, preden bo ustanovljena, dasi ne bodo vedeli, niti zakaj so proti; mnogo jih bo tudi, ki bi bili radi člani, radi dobivali podporo, a ne plačevali bi malenkostnih prispevkov, našlo pa se bo tudi mnogo zavednih in naloga teh je, da pomagajo graditi to koristno ustanovo.

Zveza obrtnih zadrug se odgovornosti, ki jo je prevzela, dobro zaveda, zato pa hoče slišati mnenje vseh obrtnikov. V to svrhu bo s prihodnjo številko «Obrtnega Vestnika» pričela s priobčevanjem načrta pravil, in bo s tem dala možnost vsem zadrugam, da se izjavijo o tem vefvažnem vprašanju.

Posebno pa prosi zveza vse, ki bodo imeli kake pomisleke ali nasvete, da jih ji sporoče, da bo bolniška blagajna res delo obrtništva samega in da bo odgovarjala po mogočnosti vsestranskim zahtevam našega obrtništva.

Naročajte in razširjajte „Obrtni Vestnik“!

**Vsak obrtnik bodi naročnik
„Obrtnega Vestnika“!**

Naš obrt na ljubljanskem velesejmu.

Tudi letos je na velesejmu razstavilo dokaj naših obrtnikov svoje izdelke. Udeležba od strani obrtništva pa bi bila gotovo mnogo boljša, če bi bili pravočasno dani povoljniji pogoji, ki bi brez večjega rizika omogočili obrtnikom razstavo.

Razstavile so najrazličnejše obrtne stroke in razstavljali so s svojimi lepimi izdelki pokazali svoje zmožnosti. Med mnogimi drugimi naj omenimo le nekatere zastopane stroke.

Slamnikarstvo. Ta obrt se je razvil iz domačega obrta. Ena izmed najstarejših, danes moderno urejenih izdelovalnic moških in damskih slamnikov je tovarna g. Frana Cerarja v Domžalah, ki izdeluje vse izdelke, spadajoče v slamnikarski obrt. Sedanji lastnik je leta 1888. prevzel še izdelovanje slamnikov kot domač obrt, polagoma pa ga je preuredil v tovarno. Tovarna zaposluje 40 delavcev, med vojno pa je pričela izdelovati tudi klobuke. Svoje izdelke izvaža po vsej državi, pa tudi na Angleško. Prodajalno ima tudi v Celju.

Izdelovanje vozov. M. Ložar iz Dragomelj pri Domžalah vodi podjetje že 25 let. Izdelki, od najpreprostejšega kmečkega voza do najfineje izdelane kočije, so znani že po vsej državi, zanima pa se za vozove tudi Italija, vendar pa je izvoz zaradi visoke carine skoraj onemogočen.

Ščetarstvo. Ščeterske izdelke je poleg mnogih drugih razstavila tvrdka A. Šimenc iz Ljubljane, ki se je ustanovila po vojni in zaposluje po 15 do 20 delavcev. Obrt se bori z inozemsko konkurenco, ki s ščeterskimi izdelki preplavlja vso državo. Inozemski izdelki v kakovosti domačih v ničemer ne nadkriljujejo; pri trgovcih pa je ukoreninjena navada, da ščeterske izdelke kljub temu še vedno uvažajo iz inozemstva.

Izdelovanje čepic spada med krojaški obrt, treba pa je kljub temu za izdelovanje čepic posebnega dovoljenja. Svoje izdelke je razstavilo več tovarn, ročno delo pa je razstavila izdelovalnica «Kapa» Jesenice, ki izdeluje sportne in modne čepice vseh vrst po najnovejših vzorcih. Podjetje se je tekom pol leta svojega obstoja jako lepo razvilo. Svoje izdelke izvaža posebno v Dalmacijo, Slavonijo, Črno goro in Beograd.

Čevljarstvo je bilo na velesejmu jako dobro zastopano. Jako lepe izdelke je razstavila Produktivna zadruga čevljarstev mojstrov za Slovenijo v Ljubljani. Vsi njeni izdelki so ročno delo; izdeluje pa od najnavadnejšega do najfinejšega čevlja, posebnost pa je, da izdeluje lovske in ribiške čevlje, ki so bili edini na razstavi. Zadruga obstoja od leta 1919. in šteje čez 70 članov. Zadruga izdeluje tudi samo zgornje dele, v zalogi pa ima tudi vse čevljarske potrebščine. Trgovino z usnjem ima v Hrenovi ulici št. 4. — Po največ so pa razstavile tovarne.

Vrtnarstvo. Izmed vrtnarstva sta razstavili tvrdki Herzmansky in Anton Ferant, umetni in trgovski vrtnar v Ljubljani. Tvrdka izvaža cvetlice v Zagreb in Beograd. Goji vse vrste cvetlic, palme, specialne kulture vrtnic, izdeluje umetno vezenje šopkov, dekoracije itd. Pod sedanjim lastnikom obstoja že 14 let. Sprejema tudi napravo novih nasadov.

Svoje izdelke so razstavile tudi nekatere druge stroke, kakor izdelovalci glavnikov, košarstvo, izdelovalci spominkov z vžganimi slikami, izdelovalci umetnih cvetlic, šopkov, vencev itd.

Lestvica za dohodnino.

Leta 1914. je bil zakon o osebnih davkih iz l. 1896. izpremenjen ter smo dobili tudi novo lestvico za dohodnino. Davčni minimum je bil določen s 1600 K; to se pravi, plačevati je bilo dohodnino šele tedaj, če je imel kdo dohodka na leto več kot 1600 K.

Tu podamo lestvico za dohodke do 8400 K. Pomnimo, da je bilo pred vojno le malo davkoplačevalcev tako srečnih, da bi bili imeli več kot 8400 K dohodkov na leto.

Prvotna lestvica.

Dohodek:		Davek:	
Nad 1600	do 1700 K	13 K	60 v
„ 1700	„ 1800 K	15 K	20 v
„ 1800	„ 1900 K	17 K	— v
„ 1900	„ 2000 K	18 K	70 v
„ 2000	„ 2200 K	20 K	40 v
„ 2200	„ 2400 K	24 K	40 v
„ 2400	„ 2600 K	28 K	50 v
„ 2600	„ 2800 K	32 K	60 v
„ 2800	„ 3000 K	36 K	70 v
„ 3000	„ 3200 K	40 K	80 v
„ 3200	„ 3400 K	44 K	90 v
„ 3400	„ 3600 K	49 K	— v
„ 3600	„ 4000 K	55 K	10 v
„ 4000	„ 4400 K	69 K	50 v
„ 4400	„ 4800 K	79 K	50 v
„ 4800	„ 5200 K	90 K	— v
„ 5200	„ 5600 K	100 K	50 v
„ 5600	„ 6000 K	112 K	50 v
„ 6000	„ 6600 K	127 K	— v
„ 6600	„ 7200 K	145 K	50 v
„ 7200	„ 7800 K	164 K	— v
„ 7800	„ 8400 K	184 K	50 v.

Valutarne izpremembe zadnjih deset let so povzročile nad 60kratno povišanje vrednosti. Za en dolar je treba plačati sedaj nad 60krat toliko kakor v predvojnem času. Ako bi se vsa plačila in vse terjatve mogle vpoštovati s 60kratnim predvojnimi zneskom, bi bilo konec vse dosedanje mizerije: vsak bi dobil toliko, kakor je dobival v predvojnem času in plačal bi tudi samo toliko.

Tudi državi bi ne bilo treba nakladati nobenih novih davkov, ne pribitkov, ne doklad. Vsak bi plačal prav za prav samo oni davek, kakor ga je plačeval v predvojnem času, zato bi dobival pa so razmerno tudi iste dohodke kakor prej.

Lestvica za dohodnino bi izgledala z ozirom na **60kratno valutarno povišanje** takole:

Dohodek:		Davek:	
Nad	96.000 do 102.000 K	816 K	
„	102.000 „ 108.000 K	912 K	
„	108.000 „ 114.000 K	1.020 K	
„	114.000 „ 120.000 K	1.122 K	
„	120.000 „ 132.000 K	1.224 K	
„	132.000 „ 144.000 K	1.464 K	
„	144.000 „ 156.000 K	1.710 K	
„	156.000 „ 168.000 K	1.956 K	
„	168.000 „ 180.000 K	2.202 K	
„	180.000 „ 192.000 K	2.448 K	
„	192.000 „ 204.000 K	2.694 K	
„	204.000 „ 216.000 K	2.940 K	
„	216.000 „ 228.000 K	3.306 K	
„	228.000 „ 240.000 K	3.678 K	
„	240.000 „ 264.000 K	4.170 K	
„	264.000 „ 288.000 K	4.770 K	
„	288.000 „ 312.000 K	5.400 K	
„	312.000 „ 336.000 K	6.030 K	
„	336.000 „ 360.000 K	6.750 K	
„	360.000 „ 396.000 K	7.620 K	
„	396.000 „ 432.000 K	8.730 K	
„	432.000 „ 468.000 K	9.840 K	
„	468.000 „ 504.000 K	11.070 K	

Ta druga lestvica je ista kakor prva; dohodek in davek sta pa povišana oba 60kratno.

Eksistenčni minimum 1600 K bi torej moral znašati 96.000 K.

Davkoplačevalec, ki ima sedaj na leto 96.000 K dohodka, je enak predvojnemu davkoplačevalcu z dohodkom 1600 K. Kakor je bil pred vojno oproščen dohodnine vsak, čigar dohodek ni presegal na leto 1600 K, tako bi moral biti prost dohodnine tudi sedaj vsak, ki nima na leto nad 96.000 K dohodka. Sedanjih 96.000 K je namreč komaj toliko kakor predvojnih 1600 zlatih kron.

Država pa zahteva sedaj dohodnino že od vseh onih, ki imajo nad **20.000 K dohodka**. Predvojni eksistenčni minimum 1600 K je **znižala torej na 333 K!** Dohodnino mora plačati, teoretično vzeto, vsak hlapec, vsak pastir, celo vsak prosjak.

Pa naj bi bilo! Če bi se davek odmerjal za te sloje prebivalstva z **istim najnižjim odstotkom**, kakor se je odmerjal pred vojno!

Državi pa ni bilo dovolj, da je pritegnila k dohodnini tudi **najnižje sloje državljanov**: povišala je obeneim občutljivo tudi davčni odstotek prvič s tem, da je uvedla k dohodnini tudi pribitke in invalidski davek, drugič pa posebno še s tem, da je obdržala prvotno progresivno lestvico **neizpremenjeno**.

Srbija in Črna gora ne poznata dohodnine. Pri nas se plačuje ta davek poleg ostalih davkov še po-

sebej, in sicer **sedaj v 600- do 900kratnem predvojnem znesku!** To se pravi, davkoplačevalec, ki je imel leta 1914. n. pr. 2000 K dohodka in je plačal takrat 18 K 70 v dohodnine, plačuje sedaj od ekvivalentnega dohodka 120.000 K na dohodnini 16.947 K, torej **900krat toliko kakor pred vojno**.

Dohodek ima samo 60krat tolik, **plačati mora pa 900krat toliko!**

Neodpustna napaka naše finančne uprave je ta, da je pustila davčno lestvico pri dohodnini kljub vsem prošnjam še vedno neizpremenjeno in ni vpoštevala prav nič valutarnih razmer, pač pa je na dohodnino naložila invalidski davek in 30%ni izredni pribitek.

Na dohodke od 96.000 do 504.000 K, ki odgovarjajo predvojnimi dohodkom od 1600 do 8400 K, bi se smelo zahtevati samo 60krat toliko davka, kolikor se ga je plačevalo pred vojno od ekvivalentnih manjših dohodkov. Leta 1916. pa se je uvedel na dohodnino vojni pribitek, leta 1922. invalidski davek, leta 1923 še posebni 30%ni pribitek; vrh vsega tega pa se je obdržala vsa progresivnost prvotne lestvice, ki je bila določena v višjih postavkah **samo za izredno velikanske dohodke predvojnih milijonarjev!**

Ta lestvica izgleda sedaj za dohodnino (vštevši vojni pribitek, invalidski davek in izredni 30%ni pribitek) takole:

Dohodek:		Davek:	
Nad	96.000 do 100.000 K	13.008 K	
„	100.000 „ 104.000 K	14.299 K	
„	104.000 „ 108.000 K	14.961 K	
„	108.000 „ 112.000 K	15.623 K	
„	112.000 „ 116.000 K	16.285 K	
„	116.000 „ 120.000 K	16.947 K	
„	120.000 „ 124.000 K	18.329 K	
„	124.000 „ 128.000 K	18.991 K	
„	128.000 „ 132.000 K	19.653 K	
„	132.000 „ 136.000 K	20.315 K	
„	136.000 „ 140.000 K	20.977 K	
„	140.000 „ 144.000 K	22.651 K	
„	144.000 „ 148.000 K	24.148 K	
„	148.000 „ 152.000 K	24.845 K	
„	152.000 „ 156.000 K	25.542 K	
„	156.000 „ 160.000 K	26.239 K	
„	160.000 „ 164.000 K	26.935 K	
„	164.000 „ 168.000 K	27.632 K	
„	168.000 „ 172.000 K	28.329 K	
„	172.000 „ 176.000 K	29.026 K	
„	176.000 „ 180.000 K	31.283 K	
„	180.000 „ 184.000 K	31.979 K	
„	184.000 „ 188.000 K	32.676 K	
„	188.000 „ 192.000 K	33.373 K	
„	192.000 „ 196.000 K	34.070 K	
„	196.000 „ 200.000 K	34.767 K	
„	200.000 „ 210.000 K	39.166 K	
„	210.000 „ 220.000 K	41.082 K	
„	220.000 „ 230.000 K	45.438 K	
„	230.000 „ 240.000 K	47.354 K	
„	240.000 „ 250.000 K	49.271 K	
„	250.000 „ 260.000 K	51.187 K	
„	260.000 „ 270.000 K	53.103 K	
„	270.000 „ 280.000 K	55.019 K	
„	280.000 „ 290.000 K	56.935 K	
„	290.000 „ 300.000 K	58.852 K	
„	300.000 „ 310.000 K	61.809 K	
„	310.000 „ 320.000 K	64.020 K	

Dohodek:

Davek:

Nad 320.000 do 330.000 K	66.231 K
„ 330.000 „ 340.000 K	68.442 K
„ 340.000 „ 350.000 K	70.653 K
„ 350.000 „ 360.000 K	72.864 K
„ 360.000 „ 370.000 K	75.075 K
„ 370.000 „ 380.000 K	77.286 K
„ 380.000 „ 390.000 K	79.497 K
„ 390.000 „ 400.000 K	81.708 K
„ 400.000 „ 410.000 K	83.919 K
„ 410.000 „ 420.000 K	86.130 K
„ 420.000 „ 430.000 K	88.341 K
„ 430.000 „ 440.000 K	90.552 K
„ 440.000 „ 450.000 K	92.763 K
„ 450.000 „ 460.000 K	94.974 K
„ 460.000 „ 470.000 K	97.185 K
„ 470.000 „ 480.000 K	99.396 K
„ 480.000 „ 490.000 K	101.607 K
„ 490.000 „ 500.000 K	103.818 K
„ 500.000 „ 510.000 K	106.029 K

Ako primerjamo to tretjo lestvico z drugo, vidimo velikanski razloček. Zahtevati bi se smel samo oni davek, ki je naveden v drugi lestvici, zahteva pa se oni, ki je naveden v tretji. Ker so se dohodki povišali samo 60kratno, se sme zahtevati tudi davek samo v 60kratnem znesku, **ne pa s 600- do 900kratnim zneskom!**

Eksistenčni minimum se mora zvišati torej na 96.000 K, to je na 24.000 Din in ne na 5000 Din, kakor ga določa finančni zakon. **Davčno lestvico** pa je omiliti tako, da bo predvojni davek zvišan popolnoma **sorazmerno z dohodkom**, torej tako kakor kaže druga lestvica. Država bo dobila na dohodnini še vedno 60krat toliko, kolikor bi bila dobila pred vojno.

Zvišanje davčne varščine.

Izvozniki in uvozniki plačujejo ob carinjenju blaga poleg carine tudi davčno varščino, ako se ne izkažejo s potrdilom davčnega urada, da so plačali davek za pretekla leta in za vsa prošla četrletja tekočega leta. Domačim izvoznikom in uvoznikom se eventualno pobrana varščina zaračuni pri pristojnem davčnem uradu na račun njihovih davkov; varščina, katero plačajo inozemci ali osebe, katerim davek od obrta, v čigar stroko spada izvoženo ali uvoženo blago, ni predpisan, se pa odpremi osrednji državni blagajni. Varščina ima torej v prvi vrsti namen, da zavaruje davek pri onih izvoznikih in uvoznikih, ki ne plačujejo v tuzemstvu davkov, dasi se, če že ne redno, pa vsaj od primera do primera bavijo z uvozom in izvozom. Legitimna trgovina ne občuti plačila te varščine, ker v redu plačuje predpisane davke; ako se pa v izrednem primeru ne more izkazati z dokazilom o plačnem davku, in je primorana plačati davčno varščino, se pa varščina itak zaračuni kot davčno plačilo.

Kljub temu, da inozemci plačujejo davčno varščino, inozemski vpliv v naši izvozni trgovini vedno bolj narašča. Inozemci se zanimajo pri nas predvsem za les, živino, meso in nekatere deželne pridelke. Pojavljajo se ne le na sejmi, ampak čim pogosteje obiskujejo sami posamezne živinorejce in posestnike gozdov. S tem se čim dalje bolj izločuje tuzemska trgovina, zato ker plačuje z avtonomnimi dokladi in davščinami ter državnimi pribitki davke, kateri

daleko presegajo 2%no davčno varščino, katero plačajo inozemci pri izvozu svojega blaga. Inozemska konkurenca kupuje ob ugodnih valutnih konjunkturah izvozno blago od malega producenta daleko pod tržno ceno in s tem oškoduje naše gospodarstvo za končni trgovski dobiček. Ta škoda znaša na leto milijonske vsote, ki niso v nikakem pravem razmerju z dohodki 2%ne davčne varščine.

Da se po možnosti izloči inozemski vpliv iz naše izvozne trgovine, odnosno vsaj približno izenačijo konkurenčni pogoji inozemca v pogledu plačila davkov, katere plačuje tuzemska legitimna trgovina, je Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani predlagala, da se 2%na davčna varščina primerno zviša.

Finančni minister je z odlokom z dne 28. maja 1924. št. 260, ta predlog odobril in podvojil dosedanje varščino, ki se izza tega časa pobira v izmeri 4% od deklarativne vrednosti izvoženega ali uvoženega blaga. Za pobiranje in zaračunavanje pobranih varščin ostanejo še nadalje v veljavi dosedanje predpisi.

Zvišanje glob po obrtnem redu.

Minister trgovine in industrije je dne 21. julija t. l. pod št. 8375/III izdal nastopni razpis:

Odredbe obrtnih redov, ki so v veljavi v posameznih pokrajinah naše države in se nanašajo na denarne globe zaradi obrtnih prestopkov, odnosno na specialne obrtniške pristojbine, so določene na zlati bazi, dočim se globe in pristojbine ne pobirajo po ekvivalentni nego po nominalni vrednosti denarja. Ta praksa radi devalvacije denarja ni povsem primerna za uspešno uveljavljanje zakona, ker zapretene globe ne nudijo oblastvom zadostna sredstva, da pripomorejo zakonu do veljave, dočim so obrtniške takse, ki se pobirajo na Hrvaškem, v Slavoniji, Medžimurju in v Vojvodini, neodvisno od državnih taks in poleg njih po svoji višini državi prej v škodo nego v korist, ker v mnogih primerih ne krijejo niti stroškov za poslovanje. Spričo tega je potrebno, da kazenske in taksne postavke zviša na višino, da bodo imele isti pomen, kakor so ga imele, ko je imel denar, v katerem so določene, v pokritju z zlatom, pravo vrednost, ako se hoče, da ne bodo ostali zakonski predpisi mrtva črka. Zaradi tega naj se kazenski postavki posameznih zakonov v soglasju z intencijo teh zakonov preračunavajo po relaciji današnje vrednosti našega denarja napram zlati pariteti. Z ozirom na povedano in na osnovi člena 8. uredbe o ustrojstvu ministrstva trgovine in industrije in z ozirom na to, da znaša povprečna pariteta napram zlatu 1 : 15, rešavam, da se kazenski in pristojbinski postavki poedinah obrtnih zakonov, ki veljajo v posameznih pokrajinah naše države, kakor tudi vseh zakonov in odredb, s katerimi so obrtni zakoni izpremenjeni ali izpopolnjeni, preračunavajo v relaciji 1 : 15 in to tako da se a) en dinar po zakonu o radnjama za Srbijo in Črno goro popravlja na petnajst dinarjev v papirju, b) en forint po obrtnem zakonu v Hrvatski, Slavoniji, Medžimurju in Vojvodini popravlja na trideset dinarjev v papirju, in c) ena krona po obrtnem redu za Slovenijo in Dalmacijo popravlja na petnajst dinarjev v papirju. Ta odredba velja, čim se objavi v «Službenih Novinah». Odredba je objavljena v «Službenih Novinah» št. 178 z dne 9. avgusta t. l., s katerim dnem je torej stopila v veljavo.

Širša seja Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani.

V nedeljo dne 24. avgusta se je vršila širša seja Zveze obrtnih zadrug, na katero so bile povabljene vse zadruge v ljubljanski oblasti.

Udeležili so se je gg. zvezni načelnik Eng. Franchetti, Kunaver (Sv. Križ) za Pokrajinsko zadrugo kamnosekov, Ivan Slanc za Čevljarsko zadrugo v Ribnici, Rifl za Kolektivno zadrugo v Novem mestu, Pavliček za Kolektivno zadrugo v Kočevju, Šober in dva odbornika za Kolektivno zadrugo v Škofji Loki, Fujan in Gril za Zadrugo krovcev v Ljubljani, Ivan Jakopič za Zadrugo knjigovezov v Ljubljani, Žitko za Zadrugo rokodelskih obrtov v Logatcu, Korsika za Zadrugo vrtnarjev Ljubljani, Ivan Kersnič za Zadrugo krojačev v Ljubljani, Ferdo Primožič (odbornik zveznega načelstva), Iv. Breskvar za Zadrugo ključavničarjev v Ljubljani, Ivan Bernik za Zadrugo mizarjev v Ljubljani, Alfonz Barovič in Anton Kau za Kolektivno zadrugo obrtnikov v Sevnici ob Savi.

Zvezni načelnik g. Eng. Franchetti je otvoril sejo ob pol 10. uri dopoldne, nakar se je podalo načelstveno poročilo.

Iz blagajniškega poročila posnemamo, da se nahaja zveza v težkem finančnem položaju, da ji primanjkuje sredstev, da bi mogla svoje delovanje razviti, čemur je v prvi vrsti krivo obrtništvo samo, ki jako neredno vplačuje zvezno doklado vključno temu, da znesek 10 Din letno ne pomeni skoraj nič.

Posebno važna je bila tretja točka dnevnega reda: Razprava o osnutku novega obrtnega zakona. Seja je na referat zveznega tajnika g. I. Kaiserja zavzela načelno stališče v vseh najvažnejših vprašanjih, ki jih je treba vnesti v novi obrtni zakon.

Debata je bila dokaj živa in sklenilo se je:

1.) Kakor doslej, tako naj bi tudi novi obrtni zakon razvrščal obrte v proste, rokodelske in koncesijonirane obrte. Med rokodelske obrte naj bi se prištevali vsi obrti, ki jih določa sedanji obrtni red, uvrstilo pa naj bi se med nje še vrtnarstvo in parkestarstvo. Koncesijonirani obrti naj bi bili vsi oni, ki jih našteva obrtni red, uvrstilo pa naj bi se še prevoznništvo.

2.) Za sprejem vajencev v učno razmerje naj bi novi obrtni zakon določal, da mora biti vsak vajenec, preden stopi v uk zdravniško preiskani, in sicer izvrši preiskavo urad za zavarovanje delavcev. Namen te zdravniške preiskave je, da se dokaže, je-li vajenec sposoben za učenje obrta, katerega se hoče izučiti. Predvsem je pri tem polagati važnost na to, da učenje obrta ne bi škodovalo vajenčevemu zdravju. Tako naj bi se n. pr. vajenec, ki je jetičen, tuberkulozen, ne učil krojaškega ali čevljarskega obrta, ker bi učenje teh obrtov, že po naravi obrta samega, pospeševalo vajenčevo bolezen. Istotako naj bi se jetični, tuberkulozni ne učili pekarskega, sladčičarskega obrta, ker s svojo boleznijo lahko potom izdelkov ogrožajo zdravje drugih ljudi. Če zdravniška preiskava dožene, da vajenec ni sposoben za učenje dotičnega obrta, ga mojster ne sme sprejeti v uk; če pa zdravniška preiskava dožene, da je vajenec spolno bolan, mora urad za zavarovanje delavcev naznaniti slučaj pristojni zdravstveni oblasti, ki vajenca prisili na zdravljenje.

3.) Učna doba se v obrtnih podjetjih določi na najmanj tri leta in največ štiri leta. Ali naj bo učna doba tri ali štiri leta, določi občni zbor pristojne zadruge.

Za vajence, ki imajo oskrbo pri učnem mojstru, znaša vajeniška doba v vsakem primeru štiri leta.

4.) Pomočniška doba se določi na šest let, in sicer z ozirom na to, da si more pridobiti pomočnik vsestranske strokovne in splošne izobrazbe. Pomagalske preizkušnje kažejo dovolj jasno, da pomočnik po triletni pomagalski dobi nima niti dovolj ročnosti, povsem pa mu pomanjkuje strokovne teoretske izobrazbe.

5.) Novi obrtni zakon naj bi razlikoval naslednje preizkušnje: vajeniško, pomočniško in mojstrsko.

Vajeniško preizkušnjo bo moral napraviti vajenec v zadnjem četrtletju učne dobe. Ta preizkušnja naj bi obstojala iz praktičnega in teoretskega dela. Praktični del preizkušnje obstoji v vajeniškem kosu, katerega mora napraviti vajenec sam; teoretski del pa iz računanja, poznanja sirovin, meril itd. Če vajenec vajeniške preizkušnje vsaj z zadostnim uspehom ne prestane, more preizkuševalna komisija predlagati zadrugi, da se vajencu podaljša učna doba za tri mesece. Če pri ponovni preizkušnji nima vsaj zadostne kvalifikacije, se mu more učna doba ponovno za tri mesece podaljšati. Podaljšanje učne dobe mora odobriti obrtna oblast.

Po treh letih pomagalske dobe, napravi pomagalec pomočniško preizkušnjo in postane pomočnik, kvalificiran delavec, ki ima kot tak pravico do boljše plače in ugodnejših delovnih pogojev. Pomagalec, ki iz kakršnegakoli vzroka ob določenem roku ni napravil pomočniške preizkušnje, ali pa če jo je napravil z nezadostnim uspehom, ne more postati pomočnik.

Tri leta po prestani pomočniški dobi more zaprositi za obrtni list, če je napravil vsaj z zadostnim uspehom mojstrsko preizkušnjo. (Konec prih.)

Potovanje jugoslovanskih gospodarskih interesentov na Češkoslovaško.

Dodatno k pozivu z dne 11. avgusta 1924. pošilja Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani glede poseta praškega velesejma še naslednje podrobnosti: Udeleženci iz Slovenije bodo odpotovali iz Ljubljane dne 19. septembra z brzovlakom ob 12. uri 2 min., iz Maribora ob 15. uri 37 min. Prihod v Prago dne 20. septembra ob 6. uri 28 min. Vsi morajo imeti velesejmsko legitimacijo, ki jo je dobiti pri vseh češkoslovaških konzulatih po 20 Din. Legitimacija jim daje pravico do 50 % popusta na vseh železnicaš SHS. in do 33 % na vseh češkoslovaških železnicah. Velesejmska legitimacija bo veljala, ako bo imela pečat češkoslovaškega konzulata, napram češkoslovaškim oblastvom za češkoslovaški vizum na potnem listu. V soboto dne 19. septembra bo pregled Prage. V nedeljo, ponedeljek in torek (21., 22. in 23. septembra) pregled velikega sejma in nekaterih industrijskih in bančnih podjetij. Sreda, četrtek, petek in sobota (25., 26. in 27. septembra 1924.) so določeni za poset raznih industrijskih centrov češkoslovaške republike. Tudi pri vseh teh potovanjih bodo imeli udeleženci 33 % popust na železnicah. Pri pregledu industrijskih podjetij bodo udeleženci razdeljeni na več skupin, po zanimanju posameznih udeležencev. Zato se bo tudi poset raznih industrijskih centrov vršil po skupinah, kar bo posameznikom omogočilo točnejši vpogled. Nameravana je organizacija naslednjih skupin:

- 1.) skupina interesentov za tekstilno blago;
- 2.) skupina interesentov za kovinsko industrijo, stroje in elektrotehniko;
- 3.) skupina interesentov za galanterijo, steklo in dragulje;
- 4.) skupina interesentov za kemično industrijo;
- 5.) skupina interesentov za glasbene instrumente;
- 6.) skupina interesentov za igrače;
- 7.) skupina interesentov za industrijo kož in kož-nih izdelkov;
- 8.) skupina interesentov za grafiko, papir in potreščine za šole in urade.

Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani prosi, da se ji interesi prijavijo *najkasneje do 10. septembra 1924.* in da pri prijavi navedejo, za katero stroko se interesirajo, da bo mogla pravočasno obvestiti pripravljalni odbor v Pragi.

Razno.

Vse zadrage v ljubljanski oblasti, posebno one, ki se niso udeležile Zvezne širše seje dne 24. avgusta t.l., opozarja Zveza obrtnih zadrug na važne sklepe te seje, ki so objavljeni v današnji številki. Vse zadrage, ki imajo še kakšne predloge glede novega obrtnega zakona, naj iste takoj sporoče Zvezi obrtnih zadrug v Ljubljani, da jih bo mogla uvrstiti med svoje predloge, ki jih bo predložila na pristojno mesto.

Preselitev obrtov iz pokrajine v pokrajino. Ministrstvo trgovine in industrije razglasa, da je preselitev obrtov iz pokrajine v pokrajino do uveljavljenja enotnega obrtnega reda sicer dovoljena, vendar pa le pod pogojem, da se predhodno izpolnijo vsi pogoji, kateri se zahtevajo v drugi pokrajini, v katero se preselitev namerava, za samostojni nastop obrta.

Prepisi zapiskov o občnih zborih zadrug in gremijev. Ministrstvo trgovine in industrije, oddelek v Ljubljani, je 9. avgusta t.l., št. 4998/24, izdalo naslednji odlok: Z ozirom na predstavitve nekaterih zadrug in gremijev, da jim predlaganje originalnih zapiskov (običajno združenih knjig) obrtnim oblastvom v svrhu overovljenja prepisov teh zapisnikov povzroča precejšnjo zamudo časa in da se dosedanja praksa po možnosti ublaži, odreja za prihodnje tukajšnji urad sledeče: Pri predlaganju prošnje za odobritev združenih ali gremijskih pravil zadostuje, da so prepisi zapisnikov o občnih zbora overovljeni po načelniku in tajniku zadruga ali gremija ter opremljeni z žigom zadruga ali gremija. Če pa bi obrtno oblastvo prišlo na sled, da je kakšna zadruga ali gremij pri izgotavljanju prepisov zapisnikov zagrešila bistvene nepravilnosti, je od dotične zadruga ali gremija zahtevati, da v bodoče predlaga prepise obrtnemu oblastvu v overovljenje. — Dr. Marn s. r.

Taksna dolžnost prijav. Na razna vprašanja o taksni dolžnosti prijav, katere se predlagajo povodom žigosanja vstopnic za zabave itd. po toč. 30. čl. 103 taksnega pravilnika, je generalna direkcija posrednih davkov z razpisom z dne 14. julija 1924. št. 33.810 odločila, da navedene prijave nimajo značaja prošnje, predstavitve, vloge itd., s katero bi se prosilo pristojno državno oblastvo za gotovo uslugo, ampak da se vlagajo vsled udomačene administrativne prakse in olajšanja državne uprave. Vsled tega so te prijave brezpogojno oproščene vsake takse, ker ni mogoče domnevati, da bi se morala državna oblastva s kolkovano vlogo prositi, naj sprejmejo denar.

Potrjevanje knjig poklicanih obrtnih zadrug. V nekem konkretnem primeru je generalna direkcija posrednih

davkov z razpisom z dne 5. maja 1924., št. 19.188, pojasnila, da zadrage niso dolžne plačevati takse za potrjevanje knjig po tarifni postavki 167. taksne tarife, dasi ni to izrecno izraženo v tej tarifni postavki, ker je v točki 4. čl. 5 zakona o taksah in v točki 8. čl. 1. taksnega in pristojbinskega pravilnika jasno izraženo, da so zadrage in zbornice oproščene plačevanja takse, torej tudi takse za potrjevanje knjig. — V zadnjem času se postavljajo nekateri davčni uradi v Sloveniji na stališče, da so zadrage (gremiji) oproščene takse le, če jim je finančni minister na posebno prošnjo izrecno priznal splošno taksno prostost. Kakor kaže zgoraj navedeno pojasnilo generalne direkcije posrednih davkov, to stališče ni pravilno, ker so zadrage (prisilne organizacije) oproščene takse že ex lege, kadar nastopajo kot javnopravni organi.

Čevljarska obrtna zadruga v Ljubljani naznanja interesentom, da se vrši nje redna pomočniška preizkušnja v nedeljo dne 14. septembra v združni pisarni, Hrenova ulica 4. — Načelstvo.

Ljubljanska borza za blago in vrednote posluje dnevno od 12. do 13. ure, izvzema sobote, nedelje in praznikov, in sicer je določeno poslovanje za blagovni oddelek od 12. ure do 12. ure 25 minut in na efektivnem oddelku od 12. ure 35 minut do 13. ure. Uradne ure borznega tajništva so od 9. ure do 14. ure in od 16. ure do 18. ure, na katero naj se izvolijo interesi obračati za vse željene informacije. Telefonski številki sta 402 in 483.

Važno za producente apna. Direkcija državnih železnic je začetkom avgusta omejila promet v Vojvodini izključno le na pokvarljivo blago. To je hudo zadelo naše producente negašenega apna, ki so imeli dobaviti velike količine svojega blaga ravno v področje subotške železniške direkcije, ki apnu pokvarljivosti ni priznala. Na prošnjo trgovskega gremija v Kamniku je Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani intervenirala ter dobila pravkar obvestilo od strani ljubljanske direkcije, da je promet v Vojvodini zopet prost. Opozarjamo na to interese, posebno apnarje iz kamniškega okraja.

Srednja strokovna šola za drvarsko industrijo v Drvaru (Bosna) se otvori v začetku šolskega leta 1924./25. Namen šole je, da vzgoji tehnično-gozdno-manipulativno in komercialno izvežban naraščaj za uprave lesnih podjetij. V šolo se bodo sprejemali dijaki z dovršeno štirirazredno gimnazijo ali trgovsko šolo in s položenim nižjim tečajnim izpitom. Začasno bodo dobivali dijaki hrano v uradniški menzi proti plačilu 450 Din mesečno. Stanovanje dobijo dijaki brezplačno v šolski zgradbi. Posteljnino in dva para perila mora prinesiti vsak dijak s seboj. Prošnje za sprejem v šolo je predložiti najkasneje do 6. septembra t.l. Ministrstvu trgovine in industrije, oddelku za Bosno in Hercegovino v likvidaciji v Sarajevu. Prošnji je predložiti: 1.) Šolsko izpričevalo, 2.) Zdravniško izpričevalo. Dijaki, katerim bo naznanjeno, da so sprejeti v zavod, se morajo prijaviti pri šolskem ravnateljstvu v Drvaru najkasneje do 20. septembra. Redni pouk se začne 22. septembra 1924. Šola traja štiri leta.

Vrvarski mojster. V Ljutomeru potrebujejo dobrega vrvarskega mojstra. Do sedaj tam edini vrvar je umrl in je torej veliki okoliš brez konkurence. Stanovanje in delavnica z orodjem je na razpolago. Oglasi naj se pri Slovenskem trgovskem in obrtniškem društvu v Ljutomeru.

Zadrage ne smejo točiti pijač svojim članom, ako nimajo pravice za točenje po tarifni postav. 62. taksne tarife. Zadrage ne smejo nabavljati raznih pijač v večjih sodih in jih točiti svojim članom brez dovoljenja finančnega oblastva in izkazila, da so plačale takso po tarifni postavki 62. taksne tarife, kajti vsakdo, ki toči pijače na drobno,

mora biti za to opravičen in plačati takso. Le, ako nabavlja zadruga liker, rum, konjak in vino v originalnih zaprtih steklenicah in jih v tej obliki tudi prodaja svojim združnikom, to je, da jih sama ne odpira niti pijače ne pretaka v manjše posode, ni zavezana plačevati takse. (Razpis generalne direkcije posrednih davkov z dne 17. junija 1924. števil. 27.582).

Naš uvoz v letu 1923. V l. 1923. se je uvozilo v našo državo za 8,309,635.472 Din blaga, in sicer iz Avstrije za 2,238,329.729 Din (26.94 %, to je več nego eno četrtno celokupnega uvoza, iz Češkoslovaške za 1,537,580.361 dinarjev (18.51 %), iz Italije za 1,470,003.570 dinarjev (17.69 %), iz Angleške za 823,372.755 Din (9.91 %), iz Nemčije za 724,247.603 Din (8.71 %), iz Severne Amerike za 306,024.381 Din (3.69 %), iz Francije za 270,192.233 dinarjev (3.25 %), iz Rumunije za 212,205.989 Din (2.55 %), iz Grške za 169,398.753 Din (2.04 %), iz Madžarske za 140,650.889 Din (1.69 %), iz Indije za 88,647.391 Din (1.07 %), iz Holandske za 76,174.476 Din (0.91 %), iz Švice za 54,353.194 Din (0.65 %), iz Belgije za 33,317.396 Din (0.40 %), iz Poljske za 20,152.196 Din (0.24 %), iz Bolgarske za 19,349.683 Din (0.23 %), iz Argentinijske za 18,802.337 Din (0.23 %), iz Brazilije za 17,334.296 Din (0.21 %), iz Reke za 16,283.054 Din (0.20 %), iz Norveške za 11,545.550 Din (0.14 %), iz Egipta za 7,614.623 Din (0.09 %), iz Danske za 7,082.880 Din (0.08 %), iz Alžira za 6,059.559 (0.07 %), iz Španske za 5,210.992 Din (0.06 %), iz Portugalske za 3,807.901 Din (0.05 %), iz Turške za 3,611.123 Din (0.04 %), iz Albanije za 3,593.702 Din (0.04 %), iz Jave za 3,018.910 Din (0.04 %), iz Rusije za 2,238.608 Din (0.03 %), iz Švedske za 2,157.213 Din (0.03 %), iz Perzije za 1,735.988 Din (0.02 %), iz Kanade za 453.898 Din (0.01 %), iz Meksike za 431.279 Din (0.01 %), ostanek pa iz raznih drugih držav.

Nov denarni sistem na Poljskem. S 1. julijem t. l. je poljska marka izgubila legalno plačilno moč. Denarna edinica poljske republike je danes zloty, ki vsebuje približno tretjino grama čistega zlata. Zloty se deli na 100 grošev. Kujejo se komadi za 10, 50 in 100 zlotov. Srebrni denar za 5, 2 in 1 zloty. Denar iz nikla za 50, 20 in 10 grošev, denar iz bronze za 5, 2 in 1 groš. Zlati denar vsebuje 900 delov zlata in 100 delov bakra. Iz 1 kg take zmesi se kuje 3100 zlotov. Težina komadov za 100 zlotov znaša 52.25806 gr. Premier komada je 35 mm. Srebrni denar vsebuje 750 delov srebra in 250 delov bakra. Zastopnik poljske vlade je nedavno sklenil pogodbe z večjimi ameriškimi producenti srebra za nakup 3-2 milijona unč zlata. Poljska vlada je naročila, da se kuje srebro v Ameriki in dobiva na to gotov denar, vsega 12 milijonov komadov po 1 zloty in 6 milijonov komadov po 2 zlota.

Izvozna izpričevala za Španijo. Španske carinarnice so pričele v svojem poslovanju strožje postopati in odrejajo veljavnost izvoznim izpričevalom, ki se ne predložijo pri carinjenju hkratu z drugimi dokumenti. Veljavnost pa se odreka izvoznim izpričevalom tudi, ako znaša razlika med dejansko in v izvoznem izpričevalu navedeno težo nad 20 %, ako označbe in številke paketov ne soglašajo, ako vsebina pošiljke in vrsta blaga nista točno označeni in ne soglašata s podatki izvoznega izpričevala in končno, ako se je izdalo izpričevalo v drugi državi nego v oni, katera blago pridobiva.

Madžarska letina. Madžarsko poljedelsko ministrstvo objavlja te dni podatke o letini, ki so precej nepovoljniji nego so bila dosedanja poročila. Mlatev je jako razočarala. Vsled nepovoljnih vremenskih prilik so žita kvalitativno in kvantitativno izdatno slabše. Koruza kljub temu dobro uspeva. Pričakuje se srednjedobra letina krompirja, letina sladkorne pese bo pa težko dobra. Isto

velja tudi za navadno krmilno peso. Druga košnja detelje in lucerne je bila slabše. Od sadja so češnje slabo, jabolka in hruške pa srednje obrodile, dočim obetajo češnje in crehi dobro letino, ako bo ugodno vreme. Vinogradi po vsej priliki ne bodo dosegli srednjega donosa. Do sedaj se ceni letina pšenice na 17,730.000 d. c. (l. 1923. je znašala 18,426 572 d. c.), rži na 6,249.000 d. c. (7,944.139 v l. 1923.), ječmena na 3,513.000 d. c. (5,937.613) in ovsa na 2,610.000 d. c. (3,085.575).

Donos neposrednih davkov v mesecu maju t. l. Po uradni statistiki se je v mesecu maju t. l. v posameznih pokrajinah pobralo na neposrednih davkih nastopne zneske: Hrvatska in Slavonija 18,549.616-95 Din (donos bi moral znašati po proračunu 12,358.333-33 Din), Bosna in Hercegovina 3,606.540.— Din (5,091.633-33 Din), Vojvodina 12,196.053 dinarjev (14,922.083.— dinarjev), Slovenija 9,516.367-73 dinarjev (6,166.666-66 dinarjev), Dalmacija 1,423.973-82 Din (1,356.916-66 Din), Srbija in Črna gora 11,366.114-17 Din (15,800.379-75 Din). Izrednega državnega pribitka (500 % in 30 %) se je pobralo v istem času na Hrvatskem 6,094.831-93, v Bosni 1,411.534.—, v Vojvodini 11,443.405.—, v Sloveniji 4,323.135-24 Din, v Dalmaciji —.— in v Srbiji in Črni gori 4,006.506-64 Din. Davka na poslovni promet so vse pokrajine v mesecu maju t. l. plačale 13,364.940-82 Din.

Ali grozi Rusiji lakota? Ekonomičeskaja žizn od 20. junija (št. 212) dementira poročila inozemskega časopisja, da je položaj setve v Rusiji brezupen. «Poročila inozemskega časopisja o pogibeli naše setve niso resnična. Pozeblo ni sploh nič. Vsled obile jesenske vlage je nekaj setve zgnilo, a to le na severozapadu in na jugovzhodu. To pa za splošno žetev ni merodajno. V primeri z lanskim letom klasificiramo stanje setve po sistemu petih števil takole (5 = izvrstno): Okraji, ki konsumirajo, 2-4 (1923. 2-2) okraji, ki producirajo, 2-7 (2-6), jugovzhod 2-6 (2-7), Ukrajina 2-9 (3-3). Tudi kar se tiče poljskih škodljivcev, se je položaj izboljšal: leta 1923. so se lotile kobilice 2,115.000 desjatin, leta 1924. 1,473.000, stepne miši leta 1923. 8,700.000, 1924. 7,673.000. Kobilice so okužile v prvi vrsti okraje okoli Kaspija in Azerbejdžana (južno od Kavkaza), a to je za žetveni zaključek vsesovjetske žetve brez pomena. Proti stepnim mišim vodimo energičen boj, število zastrupljenih votlin gre v vsaki guberniji na stotisoče. Bolj nevarna za setev je bila velika suša, ki je številko 3-2 15. maja potisnila 1. junija dol na 2-9. A začetkom junija je deževalo in je prepojilo tla deloma do 31 cm. Popolnoma zanič bo setev v guberniji Zarisin; to pa še ni sovjetska Unija. Ista številka pa poroča o velikih množinah kobilic v Transbajkaliji in v stepi Burjatov ter o lasnicah (črvih) v Sibiriji. Brzobjavke od srede junija so se glasile: Kijev, 18. jun.: Vročina gre do 42°, setve, ki so si po dežju opomogle, so zelo trpele. Harkov, 18. jun.: Stanje setve ceni z 2-6. Zarizin 19. jun.: Podnevi se segrejejo tla od 55 do 60°, setev je dosegla visokost 4 cm, je prazna in jo žanjemo zeleno. Uralsk, 18. jun.: Vročina dosega v senci 50° R. Dežja ni, setev gre v nič. Stavropol, 18. jun.: Suša traja še kar naprej, z dežele poročajo o popolni pogibli žita, travnikov in sadja. Batum, 18. jun.: V Adžaristanu je vsled trajne suše polovica polja nezasejana. Kolomna (v moskovski guberniji): Vročina je dosegla 42°. Oves in ajda sta požgana. Pojavili so se velikanski roji kobilic. Dan prej 17. jun. se je glasilo poročilo iz Harkova: Vročina na zraku do 38, na tleh do 69°! Voronež, 18. jun.: Zimska setev gori. Dež že ne more dosti več pomagati; če ga ne bo, je katastrofa popolna. Če bo deževalo, bomo prišli kvečjemu na 2. Pensa, 18. jun.: Setev je slabša kakor lani. Rž 2-5, oves 1-8, ajda 1-5. In tako gre naprej. Če sestavimo podobna poročila v celoto, je slika več kot žalostna, je obupna.

Nadevanje ptic prevzamejo nekatere tvrdke v Ohridu, ki se bavijo tudi s prodajo nadevanih ptic. Za nadaljnje informacije naj se obrnejo interesi neposredno na Ohridsko trgovačko združenje v Ohridu (Srbiji).

Mleko — kurivo. Zdravstveni komisar iz Čikaga dr. H. Bundenson, hoteč pokazati, kako veliko moč ima mleko, je dal kuriti železnično lokomotivo, ki je vozila daljšo pot, s suhim, malo vlažnim mlekom. Moč, ki jo je dalo to mleko, je zadostovala, da se je napravilo toliko pare, da se je lokomotiva začela premikati.

Ukinitev monopola soli na Madžarskem. Ker nima Madžarska v današnjih razmerah lastne produkcije soli, bo na željo madžarskih trgovcev ukinjen obstoječi monopol soli in za odškodnino bo pa uvedena carina na uvoz tega blaga.

Brezposelnost v Italiji. Po statističnih podatkih je znašalo povprečno število brezposelnih v prvih štirih mesecih t. l. 234.000 na vsak mesec. Pretekla leta je znašala mesečna povprečna brezposelnost okoli 247.000. Napram letu 1921. ima pa Italija v tem letu 212.000 brezposelnih manje.

Elektrika v službi kovinskih obrti. Epohalna iznajdba, — popoln preobrat v kovaški, kleparski, ključavničarski, sploh v vsaki železo in kovine obdelujoči industriji. — Nadomestilo za kovaško ognjišče, varilne peči itd. Z električno razgrejevalnimi aparati najnovejšega izuma in nepresegljivega učinka, — več ko 90 odst. prihranka na kurivu, materialu, delu in času napram dosedanemu obratovanju. Zastopnik, gospod K. Tiefengruber v Mariboru, daje potrebna pojasnila, popise itd.; treba je v dopisu navesti vrsto obrata ter način porabe, ki pride v poštev. Predmetne razprave je priobčil »Trgovski List« ter drugi tuzemski strokovni časopisi.

Svetovni računski mojster. 57letni svetovni računski mojster je pred kratkim pokazal, kaj da zna in ve. Izračunal je namreč pred neko komisijo francoskega inženjerskega kluba v Parizu v dveh sekundah, koliko dni je preteklo od 16. junija leta 1662. in katera tri zaporedoma izrečena ali napisana števila, ki se potencirajo, znašajo 1.563.854. Narekovali so mu dva iz 21 števil obstoječega števila in hkratu je povedal njuno razliko. Mož ima za številke izreden spomin, kajti po zaključku seje je natančno ponovil vse številke, ki so bile v teku večera imenovane. Toda pri tej seji je bil Inaudi vseeno poražen, toda ne od ljudi, temveč od večjega tekmeca, t. j. od modernega računskega stroja. Pri množenju in deljenju z iz treh števil obstoječimi števili sta delala on kakor tudi računski stroj enako; pri iz več števil obstoječih števil je bil stroj bolj natančen nego on, pri številah z večjimi številkami pa ga je stroj prekosil, seveda je bil stroj, ki izračuna, in sicer množi v 15 sekundah dva števila, ki obstojita vsak iz 12 števil.

Kongres za socialno politiko v Pragi. Med 2. in 6. oktobrom t. l. se vrši v Pragi kongres za socialno politiko. Program tega mednarodnega kongresa se deli na dva dela. Prvi del bo obravnaval vprašanja svetovne socialne politike. Tu se poda pregled socialnega delovanja zakonodajstva in socialnih pokretov po vsem svetu od leta 1897. dalje. Ti pregledi se sestavijo s posebnim oziranjem na vprašanja delavske zaščite, delavske brezposelnosti in socialnega zavarovanja. Drugi del programa se bo pečal z osnovnimi idejami nove socialne politike, ki se izražajo v sledečih smernicah: 1.) Osemurni delavnik, njegova gospodarska, socialna in moralna važnost. Potreba osebnega odmora in individualne vzgoje, potreba družinskega življenja, strokovne izobrazbe in politične vzgoje. 2.) Delavčeva soodgovornost v socialni, tehnični

in gospodarski upravi podjetja. 3.) Obveze družbe v primeru krize, posebno glede brezposelnosti. Znanstveni pomen tega kongresa bo zelo velik, kar izhaja tudi iz števila do sedaj pripravljenih govornikov, referentov, znanstvenikov, politikov in javnih delavcev. Iz Nemčije so obljubili sodelovanje: prof. Lujo Brentano, Giesberts, prof. Heyde, Hindemann; iz Italije posl. Cabrini, profesor Devoto, senator Achile Lorit, prof. Noaro, iz Anglije: prof. Macgregor, industrijec Rowmtree; iz Francije: profesor Fuster, tajnik delavske stranke Jouhaux Lazard, prof. Charles Rist Tessier, Albert Thomas; iz Češko-slovaške: prof. Mahaim, Varlez; iz Švicarske: Greulich, Tobler; iz Švedske: Järte; iz Holandske: Serrareus in tajnik sindikalnega saveza Ondgeest; iz Španije: posl. Conde de Eza, prof. Posada; iz Finske: Manmjo; iz Avstrije: Karl Renner; iz Grške: prof. Andreades. Kongresistom je češko-slovaška vlada dovolila 50% popust po železnicah. Namen kongresa je, da vpliva na javnost in da jo zainteresira za socialnopolitična vprašanja, ki naj tako prosvetljena posega pomirjevalno v spore med delodajalci in delojemalci.

Avstrijski šilingi. Avstrijska Narodna banka je dala v promet do sedaj 2-6 milijonov šilingov. Celokupni kontingent, ki se mora emitirati po stopnjah, bo dosegel 6-6 milijonov šilingov.

Nova iznajdba v cementni industriji. Inženjer Ksaver Schädel iz Bavarske je iznašel na polju cementne industrije nekaj posebnega. Njegova iznajdba obstoja v tem, da izdeluje potom hlada iz cementa, gramoza in granita najlepši umetni marmor, nadalje granitne in marmorne plošče. Nadalje izdeluje iz navadne zemlje opeko, ki po trdosti daleč prekaša vsako opeko, napravljeno na dosedanje načine. Marmorne plošče, izdelane na gori omenjeni način, se od naravnih plošč prav v ničemer ne ločijo.

Stroški za preživljanje v Nemčiji so znašali po stanju z dne 23. julija 1924. 1160 milijardkratni znesek predvojnih cen. Ti stroški so se tekom enega tedna zvišali za 0-9 %.

Telefonska mreža v naši državi. Koncem leta 1920. je bilo v vsi državi 837 telefonskih central in javnih govornic z 27.009 telefoni pri privatnikih. Dolžina telefonske linije znaša 27.268 km. Interurbanska telefonska mreža obstoji iz zračnih linij, podmorskih in zračnih kablov. Dolžina žice v zračni liniji znaša 64.636 km; rečnih telefonskih kablov je bilo 3800 km; podmorskih kablov pa 5660 metrov.

Nemčija spet dela. Lanska jesen in začetek zime sta bila za Nemčijo katastrofalna, število podpiranih brezposelnih v nezasedenem ozemlju je silovito naraščalo. Poglejmo samo te-le številke: V letu 1923.: 1. avgusta 139.000, 15. avgusta 147.000, 1. septembra 249.000, 15. septembra 384.000, 1. oktobra 534.000, 15. oktobra 697.000, 1. novembra 955.000, 15. novembra 1.266.000, 1. decembra 1.474.000, 15. decembra 1.488.000, v letu 1924.: 1. januarja 1.533.000, 15. januarja 1.590.000. V začetku decembra so pa našli še 1.800.000 takih, ki delajo samo na kratek čas, in več stotisočev takih, ki ne dobijo nobene podpore. Vsega skupaj, pravijo, je bilo v začetku decembra na Nemškem štiri do pet milijonov delavcev in nastavljenecv deloma ali popolnoma brez zaslužka; z družinskimi člani skupaj je pa to četrtnina nemškega prebivalstva. — Valuta je padala, delovni trg je šel nazaj, konca nisi videl. Splošni razpad je bil pred durmi, navadna sredstva, zasilno delo, umetno podaljšani delovni čas itd. niso mogli nič več pomagati; temelje je bilo treba prekopati. Temelj je bil pa stabilizacija valute. Tukaj je bilo treba zagrabit, tudi brez ozira na reparacijsko politiko, ruhrski

konflikt itd. Kako so to napravili, o tem je »Trgovski list« že večkrat poročal. Veliko je bilo žrtev, najširše sloje so zadele, a počasi je le šlo. Posledice so se jele kmalu javljati tudi na delavskem trgu. Zopet je bilo dano merilo, ob katerem si lahko meril plačo in izdatke, spet si lahko kalkuliral. Notranja nakupna moč je postala močnejša. Vedno več obratov je od kratkega dela prešlo k polnemu delu in število delavcev na kratek čas se je že v lanskem decembru znižalo za en milijon. Bolj počasi so začela z delom podjetja, ki so bila popolnoma prenehala in marsikako podjetje je svoje že prej naznanjeno prenehanje še uresničilo. Zato je število podpiranih brezposelnih nekaj časa še naraščalo, kakor vidimo zgoraj. Potem je šlo pa brž nazaj. Sicer je pripomogel k nazadovanju števila tudi boljši letni čas in pa predpise o podporah so preuredili, sprememba je pa vendar velikanska. Število podpiranih brezposelnih je znašalo v letu 1924.: 1. januarja 1.533.000, 15. januarja 1.590.000, 1. februarja 1.440.000, 15. februarja 1.306.000, 1. marca 1.169.000, 15. marca 977.000, 1. aprila 712.000, 15. aprila 480.000. Razvoj, ki nam ga kaže ta statistika, je izzval seveda tudi kritiko. Zaposlenost se je na posamezne panoge razdelila neenakomerno, skrbela jih je eksportna industrija, katere položaj ni bil dosti razčiščen, zlasti, kar se tiče konkurenčne zmožnosti z inozemstvom, skrbelo jih je, kako bodo gospodarstvo disciplinirali, skrbele so jih razmere v ruhrskem ozemlju itd. A vendar. Tudi najhujši kritik je moral nazadnje priznati, da se je obrnilo na boljše in da so nova pota gospodarske politike načelno pravilna. Že v aprilu in majniku so napram decembru in januarju prihranili na mesec 25 do 30 milijonov zlatih mark (4:2 zlatih mark = 1 dolar) samo na podporah za brezposelne. Trajno pomeni to velikanske vsote. Nič manj važno je pa, da je toliko nezadovoljnih ljudi dobilo spet delo in kruh.

Pol vagona medu naprodaj. Neka tvrdka v Ohridu (Srbija) ima za oddati pol vagona pristnega medu. Naslov je interesantom v pisarni Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na razpolago.

Nakup posode za zelje. Neka inozemska tvrdka se zanima za nakup več vagonov prazne posode za vkladanje zelja. Interesantom je naslov dotične tvrdke na razpolago v pisarni Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Zastoj v številu članstva pri svobodnih obrtnih korporacijah v Avstriji. Poročilo avstrijske obrtne komisije izkazuje z dne 31. decembra 1923. 896.703 članov v 47 zvezah in v 8 mestnih združenjih napram 1.049.949 članom v 49 zvezah in 14 mestnih združenjih koncem leta 1922. Zmanjšanje števila svobodno organiziranih obrtniških delavcev in nameščencev znaša potemtakem 14:59 %. Na Dunaju je to članstvo od 509.222 koncem 1. 1922. padlo na 454.625 koncem 1. 1923., t. j. za 10:73 %.

Znižanje števila sovjetske vojske. Po neki izjavi Trockega je znašalo število rdeče armade v Rusiji koncem leta 1920. 5.300.000 ljudi. Leta 1921. se je to število znižalo na 1.600.000 ljudi, a v septembru 1922. je znašala celokupna armada 825.000 ljudi. V začetku leta 1924. je bilo v Rusiji pod orožjem še 610.000 ljudi, in to na suhem, v mornarici in avijatici. Trocki je izjavil, da se bo rdeča armada stalno zniževala ne glede na ogromno površino sovjetske Rusije. Za primer, da zavezniške glave sprejmejo na inicijativo Macdonalda in Herriota sklep splošne razorožitve v Evropi, bo Rusija takoj sama začela z razorožitvijo v večjem stilu.

Grozna suša v področju Volge. Po informacijah »Moskovske Pravde« vlada v celem nižjem področju Volge nepopisna suša, ki je mestoma popolnoma uničila nasetve.

V Zaricinu ni padlo že 50 dni niti kaplje dežja in poletni posevi so popolnoma uničeni. Cene žita so strašno poskočile. Z dekretom centralnih sovjetov so se že podvzele potrebne mere in imenoval se je že prehranjevalni odbor, ki bo moral pobijati posledice suše.

Proti oderuškim obrestim. Na Poljskem je stopil dne 1. julija t. l. v veljavo zakon, po katerem je prepovedano povodom kreditnih poslov pobirati v katerikoli obliki višje nego 24 odst. obresti na leto. Kontrola nad pravilno izvršitvijo zakona je poverjena davčnim oblastvom in javnim korporacijam.

Tekstilna industrija v Avstriji se nahaja še vedno v težki krizi. Kakor znano, je ta industrija ena izmed najvažnejših strok gospodarskega življenja Avstrije. Mnoga podjetja morajo postopno reducirati obrate ter odpuščati delavstvo.

Za večje količine žagovine od trdega lesa (Sägespäne) se zanima neka inozemska tvrdka. Naslov, kamor se je obrniti za nadaljnje informacije, je interesantom na razpolago v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Novi carinski tarifi na Poljskem in v Rumuniji. V zadnjem času so se carinski tarifi na Poljskem in v Rumuniji izdatno izpremenili. Urad avstrijskih zbornic za zunanjo trgovino na Dunaju (I. Stubenring 8/10) je zaradi tega oskrbel nemška prevoda omenjenih tarifov, ki jih prodaja po posebni ceni tudi v inozemstvo. Za avstrijske naročnike veljata 40.000, oziroma 35.000 aK.

Znižanje izvoznih pristojbin za okrogli les na Češkem. Češkoslovaško ministrstvo trgovine je dovolilo znižanje izvoznih pristojbin za mehak okrogli les z nad 24 cm premerja na 30 Kč za 10.000 kg, ako se pri tozadevnih prošnjah dokaže, da gre za okrogli les, poškodovan po črvu. Prošnje mora potrditi pristojna gozdna inspekcija. Ta naredba je stopila v veljavo izza 4. julija t. l.

Ameriške carinske tarife na sladkor. Carinska komisija Zedinjenih držav predlaga znatno redukcijo carinskih tarif na sladkor. Ako se to uresniči, bi prešle Zedinjene države na evropsko tržišče ter izzvale znatno konkurenco v vseh državah, kjer se producira sladkor. Na drugi strani pa bi nerafinirani sladkor ceneje došel v ameriške rafinerije. Rod sladkorne pese v Ameriki je cenjen na en milijon ton, produkcija sladkorne trstike na Kubi pa je cenjena na štiri milijone ton.

Največja hiša na svetu. Med cestama Broadway in Barlay v New-Yorku se nahaja »Gigantic House«, ki je največja hiša na svetu in ki predstavlja po našem naziranju malo mesto. Na 55/66 metrov širokodolgem prostoru so ameriški arhitekti sezidali velikansko, iz jekla, betona in iz terrakota (žgane zemlje) velikansko poslopje, ki tehta 225.000 ton, ki vsebuje 55 nadstropij in se dviga 265 m visoko. Temelj te velikanske in visoko v nebo dvigajoče zgradbe je jako soliden. Woolworth-Buiding — tako je njegovo ime — stoji na skalah, in sicer je 45 podnožkov, na katerih stoji to velikansko poslopje, 45 metrov globoko v skalo vsekanih. Najzanimivejši, razen razgleda s stolpa, s katerega se vidi po vsem New-Yorku, je pa promet. Tu obstoja res pravi sistem kolodvorov, na vse strani raztezajočih se prometnih žil, vlakov za lokalni, srednji in daljni promet, brzovlakov, posebnih vlakov itd. Razloček je samo ta, da privozijo po železnicah vodoravno, tu pa navpično navzgor in navzdol. Tu se vozi vsak dan 35.000 oseb na vse strani poslopja, tedaj čez 11 milijonov ljudi na leto. Glavna pošta v tem posloppu odpravlja dnevno okoli 200.000 poštnih pošilk in na 2800 telefonih se odda in sprejme vsak dan okoli 40.000 telefonskih govorov. Naprave za luč in moč od 2500 konjskih sil in 1500 kilowattov se nahajajo v pritličju v tako zvanem »Under-

ground», kjer se nahaja tudi nebroj kilogramov premoga. V različnih pisarnah tega poslojja služi dnevno 20.000 ljudi in 600 ljudi samo za njegovo upravo. Newyorški meščani so ponosni na to poslojje, to je za sedaj, kajti bogve, ali se ne bo sezidalo v tem mestu še kako poslojje, ki bo v visokosti prekosilo stolp trgovske katedrale.

Listnica uredništva. Današnja izdaja vsebuje 17. in 18. številko in bo prihodnja številka iz tehničnih razlogov izšla 1. oktobra t. l., kar naj cenjeni naročniki blagovolijo upoštevati. Uredništvo.

Izdajatelj konzorcij «Obrtnega Vestnika».

Odgovorni urednik Engelbert Franchetti.

Tiska Delniška tiskarna, d. d. v Ljubljani.

IVAN ZAKOTNIK

mestni tesarski mojster

Telefon
št. 379.

LJUBLJANA

Telefon
št. 379.

Dunajska cesta 46.

.....

Usakovrstna tesarska dela, moderne lesne stavbe, ostrešja za palače, hiše, vile, tovarne, cerkve in zvonike; stropi, razna tla, stopnice, ledenice, paviljoni, verande, lesene ograje itd. Gradba lesenih mostov, jezov in mlinov. Parna žaga. — Tovarna furnirja.

Stroj
cefra in odvija
zimo in volno!
Izdelovatelj
Fran Simon
Yrhnika

Ljubljanska posojilnica

r. z. z. o. z.

v novopreurejenih prostorih v Ljubljani

Mestni trg št. 6

obrestuje vloge na hranilne knjižice in tekoči račun najugodnejše ter sprejema v inkaso fakture in cesije terjatev.

Strojne tovarne in livarne, d. d. v Ljubljani

Dunajska cesta št. 35

Brzjavlj: Stroj

Telefon št. 142 in 230

Stroji za obdelovanje lesa

Turbine

Sesalke

Transmisije

Armature

Zvonovi

Železolivarna

Kovinska

Josip Peganc, čevljar

LAŠKO

naznanja, da je nanovo uredil in otvoril
delavnico za gornje dele
in se priporoča za obilna naročila.

Postrežba točna

Delo solidno!

Kreditno društvo

Mestne hranilnice ljubljanske

dovoljuje posojila

na menice in kredite

v tekočem računu

vsem kredita zmožnim osebam in tvrdkam

Aleksandrova cesta št. 7
vogal Beethovne ulice

Aleksandrova cesta št. 7
vogal Beethovne ulice

KOLESA
IN VSE POTREBŠČINE
VAM NUDI NAJCENEJE IN NAJBOLJŠE

• J. GOREC •
LJUBLJANA

PALAČA LJUBLJANSKE KREDITNE
BANKE

Ljubljanska kreditna banka

Delniška glavnica:

Din 50,000.000.-

Skupne rezerve: okrog

Din 10,000.000.-

Centrala: Ljubljana. Dunajska cesta

Podružnice:

Brežice
Celje
Crnomelj
Kranj

Logatec
Maribor
Metković
Novi Sad
Trst

Ptuj
Sarajevo
Split
Gorica

Brzjavni naslov:

BANKA LJUBLJANA

Telefon št.: 261, 413, 502, 503
in 504

**Priporočajo se za vse
bančne posle**

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

Ljubljana, Prešernova ulica št. 50

(v lastnem poslopu).

Brzjavni naslov: Kredit Ljubljana.

Telefon št. 40, 457 in 548.

Obrestovanje vlog, nakup in
prodaja vsakovrstnih vrednostnih
papirjev, deviz in valut, borzna
naročila, predujmi in krediti vsake
vrste, eskompt in inkaso menic
in kuponov, nakazila v tu- in
inozemstvo, safe-deposits itd. itd.

Obrtna banka v Ljubljani

Kongresni trg št. 4

Telefon št. 508

Telefon št. 508

Račun pri poštno-ček. zavodu št. 12.051

Daje kredite v obrtne svrhe po iz-
rednih pogojih, pospešuje ustanav-
ljanje obrtnih in industrijskih podje-
tij, izvršuje vse bančne transakcije
najkulantneje. Vloge na knjižice in na
tekoči račun se obrestujejo počenši s
1. novembrom 1922. za pol odstotka
višje, torej s

5%

od dne vloge do dne dviga.